

Изх. № 492/11.02.2025 г.

**ДО**

**Г-Н ПЕТЪР КЪНЕВ**  
**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И**  
**ИНОВАЦИИ**

**Г-Н СЕВИМ АЛИ**  
**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ**

**Д-Р ХАСАН АДЕМОВ**  
**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ДЕМОГРАФСКА ПОЛИТИКА, ДЕЦАТА И**  
**СЕМЕЙСТВОТО**

**ПРОФ. Д-Р КОСТАДИН АНГЕЛОВ**  
**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

**Г-Н ДЕЛЯН ДОБРЕВ**  
**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ**

**Г-Н ТОШКО ЙОРДАНОВ**  
**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРА И МЕДИИ**

**ОТНОСНО:** Законопроект № 54-554-01-34 от 7.02.2025 г. за изменение и допълнение на Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия, внесен от нар. представител проф. д-р Костадин Ангелов

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДА,**

От името на организациите от Коалиция за живот без тютюнев дим и Сдружение "България без дим", изразяваме **подкрепа на внесения ЗИД на ЗТТСИ, но настояваме за неговото разширяване и свързване с подобряване на хроничните недостатъци на действащото законодателство за контрол на тютюна и неговото прилагане.** Тези недостатъци са същинската причина за зловещите инциденти с деца, които потресоха обществото в началото на 2025 г. Предложеният законопроект представлява добра основа и възможност те да бъдат преодоляни,

**Като част от обсъждания тук законопроект настояваме на първо място да се въведе единна законова дефиниция за употребата на всички тютюневи и свързани с тях изделия, включително електронните цигари (вейпове),**

**нагреваеми и др., която да замени непълноценната досегашна употреба на понятието “тютюнопушене”. За тази цел настояваме чрез предложения ЗИД в Заключителните разпоредби на ЗТТСИ:**

- 1. да се добавят промени в Заключителните разпоредби на Закона за здравето, ЗТТСИ, Закона за закрила на детето, които променят дефиницията;**
- 2. да се променят чл. 56 и 56а, на Закона за здравето, така че да се забрани употребата на е-цигари на закрити обществени места, работните места и обществения транспорт.**

**Освен това в чл. 35 на ЗТТСИ настояваме да се въведе всеобхватна забрана за реклама и промоция на електронните цигари, нагреваемите изделия, аксесоарите към тях, както и на всички тютюневи и свързани с тях изделия. Също така настояваме да се забрани спонсорството от страна на тютюневата индустрия. Всички тези мерки отговарят на препоръките за приложение на Рамковата конвенция за контрол на тютюна на СЗО в България.**

Припомняме отново на вниманието на Народните представители седемте наложителни стъпки, които очертахме в отворено писмо “Стига вейпове, тютюн и гибел!”, внесено към Председателя на Народното събрание, Президента и институциите на изпълнителната власт на 24.01.2025 г. Очертаните от нас стъпки получиха подкрепа от Институцията на омбудсмана от 07.02.2025 г., и очакват решителна подкрепа и действия от Народните представители:

1. Създаване на междуведомствено звено към Министерски съвет за координация на усилията на различните институции за борба с употребата на тютюн, тютюневи и свързаните с тях изделия, създаващи зависимост.
2. Рязко повишаване акциза на всички тютюневи и свързаните с тях изделия, с цел да станат по-малко достъпни за младите хора - в хода на текущото приемане на бюджет 2025.
3. Активно финансиране и изпълнение на приетите Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025 г. и План за действие към нея, с извършване на периодичен анализ на ефективността им пред обществото.
4. Въвеждане на широка и масирана просвета сред учащите се за опасността от употреба на тютюневи и други съдържащи никотин изделия, за зависимостите и вредата, които те създават.
5. Ремонт на законовите дефиниции за „пушене” и „закрити обществени места”, така че да включат употребата на всички изделия и атрибути за ползване на тютюневи и свързани с тях изделия.

6. Въвеждане на пълна забрана за реклама и промоции на тютюневи и свързаните с тях изделия, както и на всякакъв вид спонсорство от страна на тютюневата индустрия, без „удобни“ за нея възрастови и времеви изключения.
7. Подобряване капацитета на РЗИ и включване на МВР, Агенция за безопасност на храните, Инспекция по труда, КЗП, кметове и други органи за ефективен контрол на забраната за пушене, и много по-осезаеми санкции за нарушители-рецидивисти.

По-долу споделяме факти и научна обоснова за направените предложения:

По данни на Световната здравна организация 50 страни в света са забранили напълно рекламата, предлагането и търговията с електронни цигари (е-цигари). Между тях са Аржентина, Бразилия, Уругвай, Венецуела, Мексико, Никарагуа, Канада, повечето щати на САЩ, Турция, Украйна, Туркменистан, Киргистан, Узбекистан, Оман, Ирак, Иран, Сирия, Етиопия, Конго, Таиланд, Малайзия, Индонезия, Филипините, Малдивите, Индия, Шри Ланка, Нова Зеландия и др.<sup>1</sup>

Във Виетнам производството, продажбата, вноса, съхранението, транспортирането и използването на електронни цигари се наказва с 40 000 долара глоба и 5 години затвор.

В Австралия е-цигари могат да се купят само в аптеката и то само тези с ниска концентрация на никотин. При необходимост от по-висока концентрация е-цигари се продават само след представяне на рецепта от лекар.

Още от 2016 г. Финландия забранява ароматите в е-цигари, въвежда възрастови ограничения за купувачите, забрана на маркетинг, реклама и продажбата от разстояние, ограничава вноса и забранява използването в зоните за непушачи.<sup>2</sup>

През 2020 г. Турция забранява вноса на е-цигари, е-наргилета, както и аксесоари и резервни части към тях.<sup>3</sup>

Белгия е първата страна в Европа, която забранява електронните цигари за еднократна употреба.<sup>4</sup>

---

<sup>1</sup>

<https://www.who.int/docs/librariesprovider2/default-document-library/08-tobacco-advertising-tobacco-factsheet-2024.pdf>

<sup>2</sup> <https://www.who.int/europe/news-room/20-05-2020-strong-legislation-helps-defeat-e-cigarettes-in-finland>

<sup>3</sup>

<https://extranet.who.int/fctcapps/fctcapps/fctc/implementation-database/news/turkey-ban-imports-electronic-cigarettes>

<sup>4</sup>

<https://www.theguardian.com/world/2025/jan/01/belgium-becomes-first-eu-country-to-ban-sale-of-disposable-vapes>

В тази посока вървят Англия, Шотландия, Северна Ирландия, Норвегия, Франция, Полша, Словения, Гърция и други страни.

Франция, Швеция, Ирландия, Латвия и Литва са забранили рекламата напълно и употребата на публични места.

В 87 страни по света, тази забрана важи само за деца до 18 години.

Вече е научно доказано, че двойната употреба на електронни и конвенционални цигари увеличава 40 пъти риска от разпространението на рака на белите дробове, на млечната жлеза, в сравнение с непушачи.<sup>5</sup> Пропиленгликолът и растителният глицерин, съдържащи се в течността на е-цигарите, изпарени и вдишани, намаляват антитуморния имунитет на организма и водят до растеж на злокачествени новообразувания и растеж на метастазите. Двойната употреба води до сърдечни нарушения и проява на дихателни симптоми - сутрешна, честа кашлица, задух, кървене от венците.

През 2019 г. в САЩ бяха установени над 3000 случая на остра белодробна болест (EVALI), на хора, употребявали електронни цигари с примеси от канабис, като от тях 68 са завършили с летален изход.

В електронните цигари, независимо, че не присъстват катрани, никотинът е в достатъчно количество, за да породи зависимост. Напоследък започват да се използват синтетичен никотин, никотинови соли, което увеличава 2 до 10 пъти приема на никотин. Те доставят пристрастяваща доза никотин, без неприятното потребителско преживяване.

При младите хора, особено ако в е-цигарите се съдържат производни на канабиса, най-остро се засяга мозъкът. Променя са концентрацията на вниманието, настроението и способността да се контролират емоционалните състояния. Използването на е-цигари при тях увеличава 3 пъти риска от употреба на конвенционални цигари в бъдеще.

Не на последно място следва да се отчете и замърсяването на околната среда от безразборното изхвърляне на устройствата.

С уважение,

Д-р Гергана Гешанова, Председател на УС, Коалиция за живот без тютюнев дим  
Павел Антонов, PhD, Председател на УС, Сдружение "България без дим"

---

<sup>5</sup> <https://aacriournals.org/cancerres/article/84/11/1898/745513/Cigarette-Smoking-and-E-cigarette-Use-Induce>